

73

25. júlí

Hrossaeigendur skulu skyldir til að hafa greinilegt eyrnamark á öllum hrossum, veturgömlum og eldri, þeim er sjálfala ganga.

2. gr.

3. gr.

Hreppsnefndum er heimilt, hverri í sínum hreppi, að fyrirskipa almenna smölun tvisvar á vori til rúnings og fráferna á þeim tíma, er þeim þykir henta, og sömuleiðis svo opt, sem þeim þurfa þykir, eptir skilarjettir að haustinu, og er þá öllum fjáreigendum jafnskylt, að hlíta fyrirskipunum hreppsnefndanna í þessu efni, eins og að því er snertir fjallskil að haustinu.

4. gr.

Brot móti reglugjörð þessari varða sektum, samkvæmt 39. gr. reglugjörðar 14. júlí 1893.

Amtsráð Vesturamtsins, Reykjavík 25. júlí 1903.

J. Havsteen.

74

22. ágúst

Reglugjörð

um viðauka við fjallskilareglugjörð Borgarfjarðarsýslu 23. júní 1896.

Amtsráðið í Suduramtinu gjörir kunnugt: Samkvæmt lögum 22. marz 1890, um löggiltar reglugjörðir sýslunefnda, er hjer með staðfest og löggilt eptirfylgjandi

Reglugjörð

um viðauka við fjallskilareglugjörð Borgarfjarðarsýslu 23. júní 1896, sem samin er af sýslunefndinni þar, og skal reglugjörðin öðlast gildi 1. nóvember 1903.

1. gr.

Hreppsnefndir skulu sjá um eyðingu refa, hver í sínum hreppi, en fela mega þær umsjónina einum manni eða fleirum úr sínum flokki. Til þess að vinna verk, er lúta að eyðingu refa, mega þær kveðja hvern hreppsþúa, sem til þess er fær, og má enginn skorast undan slíku starfi að forfallalaus.

2. gr.

Hver búandi maður er skyldur að leita árlega grenja í heimalandi ábylisjarðar sinnar, ef þar getur verið grenja von. Nú notar maður annað land en ábylisjarðar sinnar fyrir málnytjufjenað, og skal hann þá einnig leita grenja þar. Ef hreppsnefnd álitur þess þörf eptir ástæðum, má búandi kveðja nágranna sína, þá er ekki eiga grenja von í heimalöndum sínum, til að leita með sjer.

Á fjallöndum og afrjettum skal leita grenja svo opt sem þurfa þyklar, að minnsta kosti einu sinni vor hvert. Kveður hreppsnefnd menn til þess og tiltekur leitarforingja og hvenær leita skuli.

Enginn má hafa hund í grenjaleit.

3. gr.

74

Hreppsnefnd hvers þess hrepps, er gren eru í, skal rita í bók skrá yfir öll gren, er menn vita af í hreppnum (heimalöndum, fjall-löndum og afrjettum), með stuttri lýsingu á hverju greni og afstöðu þess, svo glöggri, að grenið sje auðfundið eftir henni. Hver sem finnur gren, er menn vissu ekki af áður, er skyldur að skýra hreppsnefndinni frá því, og skal því þá bætt við á skrána. Fimmta hvert ár, þá er ártölin enda á 0 eða 5, skal stutt ágríp af skrá þessari látið fylgja refaveiðareikningi hreppsins.

4. gr.

Áður en grenjaleitartími er kominn skal hreppsnefnd vor hvert hafa útvegað sjer skotmann, er hún eigi vísan, og skal hún auglýsa hreppsbum, hver hann er. Skotmaður skal vera með í grenjaleit á fjall-löndum og afrjettum, ef því verður viðkomið. Nú finnst gren, er refir eru við, hvort sem það er í grenjaleit eða ekki, skal þá finnandi eða foringi leitar, ef í grenjaleit er og skotmaður er ekki í leitinni, tafarlaust láta einhvern hreppsnefndarmanna vita, helst oddvita eða þann, er kosinn hefir verið umsjónarmaður refaveiða, og skal sá maður þá þegar láta sækja skotmann og útvega honum vökumann og annað það, er þurfa kann og sje vökumaðurinn helst einnig hæfur skotmaður, ef því verður viðkomið. En sje skotmaður sjálfur í leit, skal hann þá þegar leggjast á grenið, en foringi leitarmanna eða sá, er skotmaður kveður til þess, skal útvega vökumann og annað það, er þarf, ef það getur á þann hátt gjörzt fljótara en með því að snúa sjer til hreppsnefndarmanns. Fyrir ferðir í þessar þarfir má greiða hæfilega þóknun.

5. gr.

Skotmaður og vökumaður skulu, ef unnt er, liggja 3 sólarhringa á greni, ef ekki eru áður unnin þau fullorðin dýr, er þar eiga heima. Vinnist gren ekki að fullu, skal skotmaður sjá um, að eitrad agn sje látið eptir í því. Ekki skal liggja á greni eptir að fullorðnu dýrin eru unnin. Gren má ekki rjúfa, nje heldur bræla, nema það sje óvinnandi á annan hátt. Áltí reyndur skotmaður þess brýna þörf, má gjöra skotbyrgi við gren.

6. gr.

Skotmanni og vökumanni skal greiða hæfileg daglaun, auk fæðiskostnaðar, fyrir hvern dag, er þeir liggja á greni, þó ekki fyrir lengri tíma en 3 sólarhringa við eitt gren. En yfirgefi þeir gren án brýnna nauðsynja áður en 3 sólarhringar sje liðnir, og sje ekki fullorðnu dýrin áður unnin, eða sýni þeir aðra skadlega vanrækslu við vinnslu grens, missa þeir daglaun sín.

Auk daglauna fær skotmaður 4 krónur fyrir fyrsta fullorðinn ref, er hann vinnur við gren, en 6 krónur fyrir hvern annan, er hann vinnur við sama gren. Fyrir hvern yrðling, er næst við gren, skal greiða 50 aura, er skiptist jafnt milli skotmanns og vökumanns

Fyrir hvern ref, sem unninn er annarsstaðar en við gren á tímabilinu frá 1. apríl til 31. október, skal greiða 3 krónur þeim, er vinnur.

74

22. ágúst

Eitra skal fyrir refi árlega, á hagfeldum stöðum og hentugum tíma, og skal svo meðfarið, að sem minnst hætta stafi af fyrir menn og húsdýr. Hreppsnefnd skal brýna það fyrir þeim, er hún felur að eittra, að sje rjúpur eittraðar, þá er skylt að auðkenna eitruðu rjúpunar með því, að stýfa af þeim hægri vænginn hálfan.

Til eitrunar skal hafa *strychnin* eða annað eitur ekki ósterkara, og skal hreppsnefnd sjá um, að jafnan sjeu fyrir hendi nægar birgðir af því. En gæta skal hún þess, að eitrið komist í einkis manns hendur nema þess, er hún felur að eittra.

8. gr.

Grenjaleitir í heimalöndum skulu gjörðar ókeypis. Allan annan kostnað við eyðing refa skal greiða úr hreppssjóði þar sem landið liggur. Nú á hreppur eða hefir á leigu afrjettarland utansýslu, og fylgir skylda til að eyða þar refum, greiðir þá sjóður hreppsins þann kostnað. Ef einstakir búendur hafa til afnota fyrir sjálfa sig afrjettarítak utansýslu, og hvílir á þeim refaveiðakostnaður vegna þess, þá skal þann kostnað greiða úr sjóði þess hrepps, er þeir búendur eiga heim í.

9. gr.

Fyrir 20. júní árlega skal hreppsnefnd hver gera glöggvan reikning yfir allan refaveiðakostnað, er greiddur hefir verið úr hreppssjóði síðasta fardagaár samkvæmt 8. grein. Skulu honum fylgja kvittanir fyrir hverju einu, er greitt hefir verið, og nákvæm skýrsla um verk þau, er borgun hefir verið greidd fyrir. Skal í þeirri skýrslu tilgreina, hvar hvert verk var unnið og hverja daga, og hverir að því unnu, hve mörg gren fundust, er refir voru við, hve mörg gren unnust að fullu eða nokkru, hve margir fullorðnir refir unnust við hvert þeirra og hve margir yrðlingar, hvað eittrað var og hvert eitur var haft, hver árangur varð af eitruninni, að svo miklu leyti sem það er kunnugt, og á hvern hátt þau dýr voru unnin, en unnin voru annarsstaðar en við gren og borgun var greidd fyrir eptir seinustu málsgrein 6. greinar. Reikning þennan með fylgiskjölum lætur svo hreppsnefndin fylgja hreppsreikningnum sem fylgiskjöl hans.

10. gr.

Sýslunefndin skal vandlega rannsaka refaveiðareikninga hreppanna, fella niður þær greiðslur, er þar kynnu að vera ranglega taldar, og þær, er ekki eru fullar sannanir fyrir, svo og tæra niður reikninga þeirra hreppa, þar sem óþörf fjáreyðsla kynni að hafa átt sjer stað. Þegar sýslunefndin hefir þannig leiðrjett reikningana, skal hún leggja saman refaveiðakostnað allra hreppanna og jafna honum niður milli þeirra eptir tölu jarðarhundraða þó þannig, að þriðjungur af jarðarhundraðatölu Akraneshreppanna sje ekki tekinn til greina við niðurfjöfnunina. Skulu síðan þeir hreppar, er meira hafa greitt til refaveiða en í hlut þeirra kemur eptir þessari tiltölu, fá það, er umfram er, endurgoldið frá þeim hreppum, er minna hafa greitt en eptir sömu tiltölu. Sýslunefndin ákveður, hvornig þessari greiðslu frá einum hreppi til annars skal hagað í hvert sinn,

en það, er greiða skal, má greiða í innskrípt við áreiðanlega verzlun, og skal **74** það vera greitt fyrir fardaga næstu eptir að niðurjöfnunin er gerð. 22. ágúst

11. gr.

Þá er óskilafjárverði er skipt milli hreppanna samkvæmt 47. gr. fjall-skilareglugjörðarinnar, skal farið eptir tiltölu þeirri, sem ræðir um í 10. gr.

12. gr.

Hver sem elur refi eða yrðlinga og missir þá úr gæzlu skal greiða 20 króna sekt fyrir hvert dýr, er sleppur, nema hann færi sönnur á, að því hafi verið náð aptur.

13. gr.

Brot gegn reglugjörðarviðauka þessum varða sektum, 1—200 króna, er renna í sjóð þess hrepps, er þau eru framin í. Með mál útaf þeim brotum skal farið sem almenn lögreglumál.

14. gr.

Reglugjörð fyrir Borgarfjarðarsýslu 5. sept. 1885 um notkun afrjetta o. s. frv., 44.—54. gr. og viðauki við þá reglugjörð 4. ágúst 1888 11. gr. eru úr gildi numin.

Suðuramtið, Reykjavík 22. ágúst 1903.

Fyrir hönd amtsráðsins.

J. Havsteen.

Reglugjörð

75
5. ágúst

búnaðarskólans á Eiðum.

1. gr.

Tilgangur skólans er að kenna ungum mönnum, einkanlega úr Múlasýslum, bóklega og verklega búfræði, og sje þó aðaláherzlan lögð á hina verklegu, einkum að æfa lærisveina vel í allri þeirri jarðyrkju, sem koma má að gagni og til hagnýtingar hjer á landi. Veita skal fræðslu í þeim gagnfræðisnámsgreinum, sem taldar eru í 25. gr. þessarar reglugjörðar. Það er og tilgangur skólans að gjöra tilraunir með sjerhvað það, sem orðið getur til umbóta og framfara í jarðrækt og búnaði, eptir því sem fjárkostur leyfir.

2. gr.

Til skólans er lagt gjald það úr jafnaðarsjóði Norður- og Austuramtsins, sem samkvæmt lögum 4. júní 1898 á að ganga til búnaðarskóla, og allur annar styrkur af almannafje, er veittur verður skólanum.